

Využití nástroje

Evaluační nástroj vznikl určitým zjednodušením existujících evaluačních nástrojů využívaných ISSA k hodnocení kvality pedagogické práce v rámci předškolního vzdělávání. Je koncipován obdobným způsobem jako Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ČŠI, i zde jsou popsány různé úrovně naplňování jednotlivých indikátorů. Indikátory z dimenze *Inkluze, demokracie a rozmanitost* se shodují s charakteristikami mateřské školy uvedenými v kritériu 6.3. Z analyzovaných nástrojů je tento evaluační nástroj nejvhodnější pro hodnocení oblasti 6 v zařízeních pro předškolní vzdělávání. Jednotlivé indikátory popisují konkrétní postup učitele, nezachycují tedy charakteristiky školy uvedené v kritériu 6.1, které jsou vázány na postup vedení školy (respektování právních předpisů, vyžadování úplaty za vzdělávání podle ŠVP). Celkově však tento nástroj nabízí velmi detailní pohled na praxi mateřské školy v oblasti zajišťování rovných příležitostí v předškolním vzdělávání. Materiál může být využit v rámci metodické podpory ozřejmující pedagogům mateřských škol postupy směřující k naplňování principů inkluzivního vzdělávání. V případě využití k evaluaci je třeba využít nástroje vytvořené ISSA (vázáno na spolupráci s organizací Step by Step ČR, o. p. s.).

4.2 Nástroje a metodiky zaměřené na hodnocení vybraných charakteristik školy uvedených v oblasti 6

4.2.1 Mapa školy

Autor nástroje: Kolektiv autorů, Scio, s. r. o

Mapa školy nabízí školám hodnocení klimatu školy. Mohou ji využít mateřské, základní i střední školy. Byla vyvinuta v letech 2005 až 2006. Vznikla ve spolupráci se sociology a řediteli škol na základě poptávky po autoevaluačním nástroji, pilotována byla na 10 školách všemi zapojenými stranami (cca 1 000 respondentů – žáci, učitelé, rodiče). Od roku 2005 prošla dalším vývojem. Aktuální verze se skládá z pěti dotazníků určených různým cílovým skupinám (rodiče, učitelé, žáci 1. stupně, žáci 2. stupně, provozní zaměstnanci). Výběr otázek pro dotazníky byl proveden metodou faktorové analýzy. V rámci vývoje byla ověřena validita a reliabilita nástroje. Výsledky jsou agregovány pro celou školu, ale také po ročnících. Výsledné grafy porovnávají školu s ostatními školami hodnocenými prostřednictvím tohoto nástroje a uvádějí výsledný percentil školy v sedmi tematických oblastech života školy. Při zkoumání pojmové validity klimatu školy autoři vycházeli zejména z konceptů zdravé, efektivní, dobré a spokojené školy.

Popis nástroje

Řadahodnoticích položek v Mapě školy pokrývá oblast rovných příležitostí a hodnocení úrovně rozvoje inkluzivního vzdělávání ve škole. Následující kritéria mohou posloužit ke zhodnocení inkluzivity školy:

V oblasti *Kvalita a forma výuky* jsou relevantní položky, které zkoumají možnosti volby způsobu práce, frekvenci práce ve skupinách, práci s chybou a podporu v učení od učitele.

V oblasti *Hodnocení* je ověřováno, zda a jak škola využívá sebehodnocení a peer hodnocení.

Oblast *Vztahy* zkoumá interakce mezi učiteli, mezi žáky, mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a provozními zaměstnanci, mezi vedením a učiteli, mezi rodiči a učiteli a mezi rodiči a žáky. Toto je jedna z nejdůležitějších oblastí, neboť ukazuje míru participace na životě školy.

Níže jsou uvedeny nejvýznamnější sledované proměnné týkající se vztahů mezi uvedenými skupinami.

Učitelé – žáci: zkoumá se míra důvěry a respektující přístup.

